

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, fél évre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy óra 1 ft. — Az esti kiadás külön küldésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., fél évre 90 kr., évnegyedre 50 kr., egy óra 20 kr.

Szerkesztői szállás: helyő-fordautoza 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyititéri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Protectio.

M.-Vásárhely, mart. 3. 1871.

Vannak eszmék és fogalmak, melyeket időszakok viszonyai teremtenek, melyek vitatva és hányatva bár felszínen tartják magukat, míg szilárd a talaj alattuk, de elmerülnek, ha változott viszonyok szélesapái örvényt és hullámokat korbácsolva fel, köröztük a talajt megingatják. Így teremtette meg a feudalizmus korszaka a protectio fogalmát, így ingatta meg ez alatt a talajt a változott viszonyokból kifejtett jogegyenlőség és democrazia.

Mikor erősek és gyengék, kiváltságoltak és jogtalanok léteztek; mikor földesur és jobbágy létezett: ezen eszme és fogalom a létező viszonyoknak természetes okozója volt; mert az erőst a gyengének, a kiváltságot a jogtalanak protectora kellett hogy legyen; de megszűnő az ok, meg kell szűnni az okozatnak is.

Gyengék és védtelenek ma nincsenek már többé; a jog és igazság érzete ma a gyengének is erőt kölcsönöz. Népeknek úgy mint egyéneknek, ha bírnak ezen érzettel, ma már guny a protectio.

Vajha ezen az önértzetet sértő, az egyéni teljeskörűség, törvény és jogelölti egyenlőséget sértő fogalom socialis és közjogi téren és a társadalom minden viszonyai közt elévültnek tekintet-hetnék.

Tekintsünk vissza kissé I-ső Napoleonnak 1813-iki hadjárata és Drezdában történt, híressé vált találkozásra az osztrák külgügyrel, Metternich herceggel. Nemde azon körülmény, miszerint a hatalmas hódító a „rhénusi szövetség „Nagy Protectora“ czimről lemondani nem akart, meghiusította a békét és eredményezte Lipsét, s később Waterloot; mert a viszonyok-szűlte, erejűkben bizni kezdett s az által önértzetre ébredt németek későbbiek voltak a félelmes ellennel ismét szembe szállani, mintsem tovább tűrni az idegen és keresztlen protectoraság gyalázatát.

Ennyire végtelenség volt már akkor a protectio fogalma. Mégis vannak még most is, kik azt keresik és vágnak utána; kik fényes állásukat, vagy a jövedelmező vállalat szerencsését nem közhözhetik másnak, mint a protectionak. Amde jön a protectio felülről avagy alulról; gyakoroltasék az választásoknál avagy kineveztetéseknél: egyiránt igazságtalan és ferde visszaélés; mert mindannyiszor a közérdek compromittáltak általa a magánérdek kielégítése kedvéért.

Az igazságszolgáltatásnál azonban a protectio nemcsak visszaélés, de immoralis és vétés is egy-szersmind, mert esküszegést is involvál. Mégis vannak, kik gyenge jogalapon nyugvó peres ügyeiket protectioval megnyerni remélik; kik a perlekedés sikamlós terére teljes bizalommal indulnak, gondolván, ha nincs is igazuk, de van protectiojuk. Csalódnak-e az ilyenek mindenkör, vagy néha be is út a szeszélyes szerencse? ezt összeszámítani roppant feladat volna.

Ezt tenni nem is szándékozom, de foglalkoztam gyakran a kérdésnek másik oldalával, tudniillik: minő expediens eszközölhetné, hogy ily számítások mentől gyéribben forduljanak elő? hogy a justitiától ne várjon és ne reméljen senki protectio-t? hogy a szegény, ha igaza van, épen oly bizalommal jelenjék meg a „barrier“ előtt, mint a millionos? sat.

Ily eszmékkel gyakran foglalkoztam, de nem egyszer dobtam tűzbe elmélkedésem minden szüleményét, kinevettem magamat. Mit akarok? Hisz az ember mindig ember marad, szenvedélyekkel és gyengeségekkel telt... Nem téveszthetvén azonban szem elől azt se, hogy tökélybűlésre vagyunk teremtve, újból és újból belekezdtem a syszypusi munkába, s az eszméknek egész láncolatja világított lelkeim keresztül; hisz lehetlen, hogy a korszellemnek, a haladó civilisatioznak, a miveltebb népekkel érintkezésnek ezen irányban is ne volna üdvös hatása?

Oh igen! s a nagy cél megközelíthetéséhez egyetlen eszközt meg is jelölök, tudniillik: a bírák kinevezése történéjének protectio nélkül; így hovatovább kevesebben lesznek, kik kedvökkel találják abban, a bíráknál protectio-t keresni. K. F.

„Miként csinálják az utakat Udvarhelyszéken“ (?)

III.

De ha már benne vagyunk a grávének felsorolásában, egyfűst alatt üssük rá a jól megérdemelt „me-

culpát“ Udvarhelyszék képviselő-bizottmánya — akarom mondani az udvarhelyszéki tisztség melléire is.

Ugyanis: misem természetesebb annál, minthogy ha valaki valamely téren szabadon akar mozogni, mindenekelőtt ismernie kell magát a terepmentet; ha valaki valamely számtani műveletet akar végrehajtani, ismernie kell a műveletnél használatban lévő számtételeket.

Tehát, ha azt akarja Udvarhelyszék közönsége, hogy a vállaira neheztül utcsinálási teherből a kormány valamit lesegítsen, nem elég a „parádé-szavakból“ alkotott főjegyzői ünnepnap díkcionárium utmutatása szerint szerkesztetni a régi sallangos frázisok, az örökös egyformaság és a tartalomnélküliség miatt már émelgygőssé vált „atyafiságos“ feliratokat: de szükséges számtételekkel kimutatni a hordozott teher alapjait vett tényezők s magának a tehernek mennyiségét, s ezek egybevetésével kitűnően az aránytalanság, kell aztán kérni, hogy a tulsúly vagy osztassék fel a többi törvényhatóságok között aránylagosan, vagy hordoztassék országos közrejárlás útján.

És az udvarhelyszéki tisztségről be kell vallanom, hogy e részben elhivatásának csak a mult évben tett eleget; mert csak most van azon helyzetben, hogy valódi alapokra fektetett és minden egyes teteleiben kellőleg indokolt és igazolt „közmunka előirányzatot“ terjesztet a képviselő bizottmány elé.

Ha azonban fontolóra vesszük azt, hogy a köztörvényhatóságok és a községek ez ideig még csak a türelmes papiron vannak rendezetlen középkori létformáikból kivetkezve, s hogy a jelenlegi képviselő bizottmányok tagjainak nagytöbbsége előtt a választásokon kívül az első napon adatni szokott főkirálybírói (főispáni) ebédek bírnak a legnagyobb fontossággal a tárgyszeróban; ha meggondoljuk, hogy az alkotmányos önkormányzat üdvös gyakorolhatására elengedhetlenül szükséges destillált józan erkölcsi közvélemény uralma még mindig a jámbor óhajások országában késik; ha nem felejtjük el, hogy a törvények és a rendszabályok, a melyeknek uralma alatt élünk, ugyanazok, a melyek ellenében — törvénytelen származásuk miatt — az alkotmány restitúciója előtti időben a leghatasosabban kellett opponálnunk, demonstrálnunk, hogy tehát a törvény és a hatóságok tekintélye nagyon ingog; ha visszapillantunk a közlebbi képviselő választási romboló hadjárata, a midőn „Havasalyi“ és complex társai a jörend és minden létező társadalmi institutio ellen intézett vak támadásaikkal — mint valami ujkori modern Sámsonok — az épületet, a melyben közösen lakunk a nyakunk közé akarták rázni; ha nem mellőzzük hallgatással azt, hogy a midőn a jelenlegi udvarhelyszéki tisztség a szék kormányának gyepőlőt átvette, a közlekedési tárczában az utakról, a munkaerőről s általában az utak statistikájához tartozó körülményekről, egyetlen használható adatot sem talált, s hogy alattas közegeinek egy része hivatását sem nem érzi, sem nem érti; ha végre számba vesszük az átmeneti korszakkal rendszerint karöltve járó egyéb abnormitások halmazát: azt hiszem, hogy az e részbeni látszólagos késedelem nem a tisztség rovására esik a mérlegbe, és pedig nem azért, mert, hogy a tisztség e részben is hivatásának magaslatán állott, arra a legvilágosabban szóló bizonyíték azon kísérlet, melyet e téren már korábban tett, de a mely az elősorolt tényezők legnagyobb részének káros közrehatása miatt akkor eredményhez nem vezetett.

Egyébiránt azt hiszem, hogy az előtt, a ki általában a megyei s főképez az erdélyi viszonyokat valódiilag ismeri, s a ki ennek felytán az 1867-ben hevenyészve restaurált tisztségek működéséről most, vagy is a kilátásba helyezett szervezés előestéjén indokolt ítéletet tud és akar mondani, az előtt, ismétlem mindazon tisztség, vagy bármiféle névvel nevezett közigazgatási hatóság eleget tett hivatásának, a mely az adatokat, a melyeknek alapján a szervezés czélzerű keresztülvitele és ennek keretében a közönség jól felfogott érdekeinek eszközésbe vétele elérhető lesz, összegyűjtötte és összeállította.

S az udvarhelyszéki tisztség, — még a feltámadás reménye nélkül is — azon öntudattal szállhat sirjába, hogy a közigazgatásnak, a mennyiben a halomra gyűlt akadályok engedték, erélyes vezetése mellett, mingyárt hozzájárított a kor előhaladt szelleme által igényelt reformok létesítéséhez, begyűjtötte és összeállította az adatokat, a melyeknek alapján a rendezés czélzerűleg keresztülvithetetik, s kijelelte az irányelveket, a melyek Udvarhelyszék részére a valódi érdekeknek megfelelő önkormányzatot és jó közigazgatást biztosíthatnak. És „a mör — ha kötelességét teljesítette — elmehet!“

Legújabb táviratok.

Szt.-Pétervár, april 4. Az orosz diplomacia körében nagy változások várhatók: Gortsakoff helyét Ignatieff foglalja el, Novikoff Bécsből Konstantinápolyba tételük át, helyébe Stremouchow küldetik. E személyeserek actiói jeleznek.

Madrid, april 3. Hirlapi tudósítások szerint

előkészületeket tesznek a király elutazására; a király lemondása minden perczen várható, minthogy az udvar elleni demonstratiók komoly jelleget öltenek.

Berlin, april 4. Ide érkezett tudósítások szerint a német főkonzul Bukarestben hazautazása alkalmával ujjal bántalmaztatott; a pórtömeg kövekkel dobálta meg kocsiában.

Brüsszel, april 3. Az „Etoile belge“ Párisból jelenti: A commune kimondta, hogy Thiers, Favre, Picard, Dufaure, Simon és Puthuan admiral vad alá helyzetnek és vagyonuk lefoglaltatik, míg a néptörvény-szék előtt megjelennek. A commune továbbá kimondta az egyház elválasztását az államtól; megszüntette a kultus-budgetet; a vallási testületek vagyonait nemzeti vagyonnak nyilvánította.

A polgárháború Páris alatt.

Egy Versaillesből f. hó 2-ka estéről kelt hír. sürgönyben ez mondatik: A fölkelők mozdulatokat hajtottak végre Neuilly, Courbevoie, Puteaux felé s a neuilly-i hidat eltorlaszolták. Vinoy tábornok 2-án reggel a fölkelők hadállásait a csapatok által megtámadták, melyek az eltorlaszolt hadállásokat, valamint a neuilly-i hidat feltűnő hűvel foglalták el. A fölkelők futásnak eredtek, sok holtat, sebesültet és foglyot hagyván hátra. A csapatok majdnem semmi veszteséget sem szenvedtek.

Páris, apr. 2. Esti 6 órákor. Tegnep este óta több összeütközés történt a nemzetőrök s a versaillesi csapatok előőrsi között Neuilly irányában. Hirlík, hogy délelőtt 10—12 óra között a Champs-elysées s a Concorde-térről erős ágyuzást hallottak. A bizottság Puteaux mellett legalább 60,000 embert összpontosított; a nemzet-őrség elfoglalva tartja Courbevoiet s a neuilly-i hidat. A párisi nemzetőrség között nagy a mozgalom. A bizottság nagy sietséggel erősítet, tüzérseget és löszereket küldött a csatatérre.

A harc mind hevesebb lett, minél inkább közeledt Courbevoiehoz. Az ütközet a jobb száron vette kezdetét s aztán a centrum felé hajlott. 10¹/₂ órákor a csapatok már élénk puskatűzelést folytattak, míg a Mont-Valerien ágyuival működött közre. Még 11 órákor erősen folyt a puskatűz. Ugy látszik, hogy Courbevoie képezi az ütközet széljét. A „Temps“ és „Liberte“ azt hirlík, hogy a nemzetőrök sokat szenvedtek és kénytelen volt visszavonulni. A csata színhelyére mozgó kórház küldetett.

Páris, apr. 3. Mac-Mahon a versaillesi sereg főparancsnokává nevezetett ki. — A commune egy kiáltványban mondja: „Mivel a kormány nem számíthat a sereg, zuavokkal, bretagneiakokkal és csendőrökkel támad meg. Nánk meg kell védenünk a várost: azért számíthatunk támogatásokra.“ — A mult éjjel folytonos mozgalom volt a városban; ma reggel új zászlóaljok indulnak a veszélyeztetett helyekre. Minden város-nyegveden riadót dobolnak és újból torlaszokat emelnek. Reggeli 5 óra óta ágyudörgés hallatszik.

A Mont-Valerien perczenkint valami két lövést tett Neuil felé. A nemzetőrség tetemes erővel tartja megszállva Vanvers, Issy és Montrouge erőddök. Ezen irányban ágyu- és fegyvertűzelést lehet hallani. A hírek nagyon ellenmondók. Egy részről azt állítják, hogy a nemzetőrök Versaillesba érkeztek; másrésztől meg ugy hallatszik, hogy a nemzetőrség teljesen bomlófélben van. — Párisnak minden kapuja be van zárva; tilva van a ki- s bemenetel. A hirlapok megezőfolják, mintha a comitè és commune közt egyenlenség ütött volna ki. A lakosság felhivatik, hogy vonuljan Versaillesnak.

Több zászlóalj, 20 ágyuval, Vaugirardon át Sevres és Meudon felé vonult. Bas-Meudonnal előőrsi csatározás volt; miből heves ágyuharc keletkezett a versaillesi tüzérseget közt egyrésztől Meudonnál, és a páris tüzérseget közt másrésztől Clamartnál; ez utóbbiak számosságukban voltak de a versaillesi tüzérseget jobban tudott banni az ágyuval. A nemzetőrség fedve van a clamarti útegek által. A nemzetőrségre vonatkozólag kedvező hírek keringenek. A Mars-mezőn tűz ütött ki. A versaillesi tüzérseget megszüntetè a tüzelést.

A „Journal Officiel“ jelenti: Bergeret és Flourens, a Mont-Valerien tüzelése daczára, helyreállíták összeköttetésüket Courbevoieval, és Versailles felé haladnak. A lázadó nemzetőrség 110,000 emberrel és 200 ágyuval három hadtestben folytatja működését.

Versailles april 4. Két felkelő hadtest, mely tegnap Meudon, Chatillen és Neuil irányában nyomult előre, teljes bomlásba veretett szét; súlyos veszteségeket szenvedvén. Flourens Gusztáv megöletett. A versaillesi csapatok magaviselete kitűnő. A Vanvers és Issy-erődökbeli felkelők ma a csapatokra tüzeltek; most azonban ez utóbbiak által a Chatillon-redouteban megtámadtatnak. Gyors és teljes eredményt remélnek a csapatok részéről. Thiers a nemzetgyűlésben tegnap kinyilatkozta, hogy a vezetők ellen szigorral, a félrevezetettek ellen azonban elnézéssel járand el. — E nyilatkozat tetszéssel fogadtatott.

A török félhivatalos lap a szláv agitatorok terveiről.

A „Turquie“ hosszu vezércikkben szól Stratimirovics török-ellenes okoskodásairól: „A tábornok“ ur — ugymond a stambuli félhivatalos lap — az ottomán birodalmat valószínűleg csak könyvekbel ismeri, melyek gyakorta telvük kivihetlen elméletekkel. A politikában azonban ennél több biztosság kívántatik, avagy — a leheltség akarása miatt — elveszithetjük azt is, amivel már bírnak.“ Különösen perhorrescálja pedig a „Turquie“ a szláv agitatorok foederativ politikáját; mely szerrinte — szem előtt tartva az állam fenmaradásának szükségét — Törökországban még kevésbé volna alkalmazható, mint a magyar-osztrák monarchiában. „Nálunk — ugymond — nem tekintve a Duna fejedelemségeket, melyek noha az ottomán birodalom kiegészítő részei, de mégis külön autonóm-országokat képeznek, nincs egyetlen tartomány sem, melyet kizárólag csak egy nemzetségi lakna. Így Bulgáriában, az általánosán még legegységűntetűbbnek vélt — vilayetben, nagyszámu török, cserkesz, görög, örmény és oláh lakik. Hasonló az eset Bosznia, Herzegovina, Epirus és Theszaliában, És ám menjen elő Europa jó példával: Ausztria szabadítsa fel Galiciát, Anglia az Indiákat, Franciaország Algirt, Oroszország Lengyelországot s b., mert hisz tartományait az ottomán birodalom sem bírja kisebb jogczimen, mint e hatalmak. Stratimirovics urnak kedvenc argumentuma valóban nem más, mint az izlam-fajnak a keresztények előnyére leendő teljes kiirtása és megsemmisítése; mintha bizony a muzulmánok nem is volnának egyenjogu részei az emberi társadalomnak? Azt még értjük, ha Europa bennünket int, hogy a polgárosodás útján haladjunk, s ezt tesszük is; de midőn proponálják, hogy öngyilkosok legyünk: ez már nem fér a mi „barbar“ agyunkba! Mitsem óhajunk inkább, mint követni a haladási mozgalmakat, egy ideál felé, melynek jótékony hatásait beismerjük; azonban viszont elvárjuk a polgárosodott Európától, hogy meghagyja a mi önelhatarozási jogunkat; mert másoknál csak jobban ismerhetjük saját érdekeinket.“

Külföldi gazdasági tapasztalatok.

Koródy István kiküldött reáltanárnak a főméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszterhez fölterjesztett első évnegyedes jelentéséből.

Kirchberg, 1871. február 28.

(Folytatás.)

VI. A helyi államuradalomban a váltógazdaság folytatattik s 553²/₃ morgent (egy morgen=0,5476 hold földdel) képező birtokból a mivelés alatti szántóföldek három fordulóra vannak osztva, melyeknek kettejében a nyolczas, egyikében pedig a hármás forgású váltógazdaszat üzetik összesen: 247¹/₂ morgent szántófölddel.

Mi a földtalaj vegyalkatát illeti, az a nyolczas fordulokban, valamint a birtok nagyobb részén is részint a köher agyag- és fővényes rétegeinek, részint pedig a lajeszmés alsóbb rétegeinek elmállásából áll. A harmadik forduló talaja inkább csak nehéz agyag-márga; mely a felsőbb köhermárga és alsóbb lajeszmárga szétmállásából képződött.

Az itt divó természetési sorrendet biztos adatok nyomán kidolgozva // alatt alázatos tisztelettel melléklem ide. *)

Kaszalóré és tanórok van összesen 148 morgent; melyek egy völgyi rétet kivéve, mind gyümölcsfákkal vannak beültetve, s természetükből részint cseresznye-szeszt, részint almabort — székelyesen csügört — készítenek. Ez utóbbi illetőleg nemcsak helyt, de az egész vidéken nagyban üzetik a gyümölcsfatermesztést, ugyaunyira: miszerint azokkal nemcsak az utak sánczfokai, de minden oly hely, mely gabonatermelés vagy erdőmivelésre nem használhatóak föl jó eredménynyel, be van ültetve; s hasznos voltak mellett még a vidék szépségét is nagyban emelik; az azokat megkárosítók pedig a rendes fogházi büntetésen kívül, esetleg még 4—50 forintig terjedhető pénzbírságban is szoktak elmarasztaltatni. Széltől védett verőfényes helyeken évenként átlagosan 4—5 mázsa komló termeltekik, melynek mázsája 70—90 frton adatik el; nem különben a gyógyszerárak számára csekély mértékben mákony is.

VII. A baromállást illetőleg van 11 darab holstein-mecklenburgi fajú ló, melyek a helyi gazdaságvitelnél igavonásra használattanak; továbbá 42 darab schweizi és német elegyvér tehén, s köztük egy fél-ángolvér bika. Táplálékuk széna-, lóher-, luczerna- s más egyéb takarmány- és szalmából vegyített szécska naponkint készségi étetéssel; itatás után pedig sóval meghintett szécska- és répa-vegyitékbel mindenik tehén egy-egy bizonyos mértékű adagot kap.

*) A természetési sorrendet egyik közlebbi számunk hozandja. Szerk.

A tehének ritka ápolásban részesülnek, mely állításomnak igazolására, legyen szabad itt, a múlt évi december 14-én jelenlétemben megmérte 6 darab tehén s fonébb említett másfél éves bika egyenkénti súlymértékeit azok nevének megemlékezésével együtt fölhozni:

Fáni:	12 mázsát 90 fontot
Albert, a bika:	9 „ 22 „
Bertha:	14 „ 22 „
Helene:	12 „ 22 „
Sára:	12 „ 80 fontot nyomott

vám-mértékben. Fejés naponként kétszer törték, s az igazgató múlt évi jelentése szerint az évben a fejés eredménye egy-egy tehén után átlagosan számitva: 1528 kupa volt. A háztartási szükségleten felüli tejmenyiség, az innen 2 órájára fekvő Haigerloch nevű porosz városba szállítatik, s kupánként 6 kron adatik el.

Van továbbá jelenleg 298 darab spanyol-német elegyér-juh, melyeknek száma az előírás szerint csak 400-ig szaporítható föl.

A juhok után nyert gyanju mázsája rendszeren 80—130 frton szokott elkelní; a juh-turó készítése azonban nincs szokásban.

VIII. Eltekintve a jelenleg magtárnál szolgáló zárda-épület s más egyéb lakhelyiségektől, említést érdemel a tehén- és lóistálló s meg két juhakol; nevezetesen: a) a tehénistálló egy kőből rakott, ablakok- és szelelőlyukakkal s eserepítővel ellátott szilárd épület; a talaj pedig melyen a tehének állanak, fokkal fölfelé s szorosán egymás mellé illesztett téglákkal van kirakva; melyeknek közvetlen közelében, a vizet felfogására s annak az istállón kívüli trágyalégtörbe való vezetésére, medenceze alakú köcsatornák vannak a földbe helyezve; továbbá az istállófalak és csatornák közötti, valamint a középtér is kővezet talaju; s ez utóbbi egyszersmind helyiségül szolgál az itt felállított répaapritógépnak és a hibből lenyuló csatornákon a leeresztgetni szokott szécsának, mit az e helytől jobb- és balra eső jászakba, e célra készült kosarakkal hordnak szét a barnok számára. Az istálló hidjában két szécskavágógép van felállítva, melyek közül az egyik kézi, a másik pedig egy loereji;

b) a lóistálló a mi elsőbbrendű birtokosainkéihoz hasonló berendezéssel bír; azon megjegyzéssel: miszerint a bolthajtásnak a fogások fölötti része, helyelközettel üregekkel bír a takarmány aláeretetésére; s innen is a vizet csatornáknak vezetetik ki az annak felfogására szolgáló gödörbe.

c) A juhakkal egyike innen háromnegyed órájára nyira esik, egy az államuralomhoz tartozó rét mellett levő s 400 darab juh befogására elég alkalmas beltérrel bíró, szilárd anyagból rakott és villámhárítóval ellátott osztrák épületben; melynek egyik végében belül pompás csorgó s alatta kővállu van; a falak felső részén pedig egymástól mintegy 6—8 lábnyi távolságban, eserepítővel készült szelelőlyukak vannak alkalmazva.

A juhászlak benne kétfélék; t. i. falhoz erősítet-

tek és hordozhatók; mely utóbbiakhoz tartoznak a Block-féle 10—14" hosszu s 4" magas jászak. Előnyös voltak a hordozhatóságon kívül abban áll, hogy belőlük a juhok fölülről nem ehetvén, nyakuk alrészéről a gyanjat nem is borzolhatják le; továbbá a jobb- és baloldalon alkalmazott s egymástól csak 17"-nyira eső sűrű fogások közül a juhok mintegy falatnyit bírva kitépni, a takarmány sincs szétvetésnek kitéve; sőt a hulladék is a jászak felső szélességéhez mért s a fogas gerendák alá illesztett vállukban gyűlvén össze; egészen fölemész-tethetik.

A másik juhakol is ehez csaknem hasonló berendezésű, s annyiban megjegyzést érdemel, miszerint a széna- vagy szalmával terhelt szekerek, a földről minden nehézség nélkül szállíthatóknak be hidjába lerakódás végett, minék czélszerűségét nem tagadhatni. A három gabonás csür közül egyik villámhárítóval van ellátva, s ezen kívül még azért is említést érdemel: mert a benne levő s udvarra eső egy kis szobában a takarmány és barnok időnkinti súlyogatására egy mázsálógép van fölállítva.

Végül legyen szabad az ugynevezett juhászlaga ismertetését is hallgatással ne mellőzni; mint melyet nálunk is, különösen a sik téreken eredménytel lehetne használni. Ez egy kétkerekű jármű, melyen a juhász számára egy födéllal ellátott s vörös festékkel bevont kis házikó van alkalmazva, s nevezetesen esős időkben, kosárszások- s éjjeli künhálásoknál, stb. czélszerűségét nem tagadhatni. Éjen át vagy esős időkben ide menekszik a juhász, míg a mindig éber juhászab alája huzza meg magát, s az azt czíplő öszvér vagy számár pedig a juhok társaságában foglalja helyét el. (Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

N. t. évnegyedes előfizetőinket kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék.

Előfizetési feltételek 1871-re:

9 hónapra 1871. apr.—dec.	8 ft. — kr. o. é.
Félévre „ apr. sept.	5 „ 50 „ „
4 hónapra „ apr.—jul.	3 „ 80 „ „
Évnegyedre „ apr.—jun.	3 „ — „ „
2 hónapra „ apr.—maj.	2 „ — „ „
Egy óra „ aprilis	1 „ — „ „

Az esti kiadás külön küldéseért a vidékre:

9 hónapra 1871. apr.—dec.	1 ft. 10 kr. o. é.
Félévre „ apr.—sept.	„ 80 „ „
4 hónapra „ apr.—jul.	„ 60 „ „
Évnegyedre „ apr.—jun.	„ 40 „ „
2 hónapra „ apr.—maj.	„ 30 „ „
Egy óra „ aprilis	„ 20 „ „

A „Kol. Közl.” szerkesztősége.

— Honvédegyezés. Az Andrássy Gyula gróf által kezdeményezett honvédegyezési alpból adandó évdíjak iránt a bizottság munkálata az „Ell.” értesülése

szerint már be van fejezve s nemsokára a közgyűlés elé terjesztetik. Összesen 1183 tiszt, altiszt és köztiszt és 298 övezgy nyerne ellátást és pedig 1 ezredes, 1 alezredes, 5 őrnagy, 17 százados, 36 fő- és 18 alhadnagy, 79 őrmester, 5 szakaszvezető, 151 tizedes, 28 ővezető és 842 köztiszt, összesen 1183. Ezenkívül 3 alezredesné, 2 őrnagyné, 12 századosné, 7 főhadnagyné, 18 hadnagyné, 13 őrmesterné, 17 altisztné és 231 köztisztnek övezgyei; összesen 298 nő.

— Biztos forrásból értesülünk, hogy épen most törekcsenek sepsi-szt-györgyi és székely-udvarhelyi polgártársaink, takarékpénztár létrehozására. Már a híret is melegen fűdőzőlünk, mert el lehet mondani, hogy ez a „kezdetek kezdete!” A takarékpénztár pénzt terem, de mondhatjuk, pénzt facsar a kőből is! Ezelőtt tíz évvel minden embert kinevettek volna, ki a maros-vásárhelyi piacdon azt merte volna mondani, hogy ebben a városban akadna olyan ember is, ki pénzét öt perocentre betenné egy nyilvános intézetbe. (G.Sz. Hir.)

— Most meg már Andrássy senkinek se kell. Az újvidéki „Srbski Narod” nem érti miért vándorolják maguknak a magyar premiért majd az oroszok, majd meg a tótok, mintha bizony p. o. a szerbeket érdekelné, hogy Omer pasa s több mások renegátokká lőnek. Andrássy mai nap magyar, a szlávokra nézve tehát annál nagyobb szégyen öt magukénak mondani. Losz még idő, majd mikor kapkodnak az emberek utána, hogy szlávok legyenek. Ma még — ugymond végül — nem került ránk a sor.

— 1869-ben 4.900.000 darab értékes postai küldemény volt. 882 $\frac{1}{2}$ millió értékkel a magyarhoni postáknál; alkalmazva volt összesen 5000 egyén mint hivatalnok és szolga.

— Elmés felelet. Chibiorz, a vak számoló egyik előadásán Nagy-Váradon egy fiatal ember következő kérdést tüzte ki megfajtés végett: én jelenleg 20 éves vagyok, hány másodperocet életem? „Hisz, mondhat amennyit akar! — vág közbe egy másik hallgató — „Ki van én nálam számitva? — válaszolt a kérdést tevő. — „Igen” — szólott a vak, — „akkor nekem csak ki kell mondani, ha ön már kiszámította.” Megdörzsölte fejét s két másodperocet alatt kimondotta a nagy számot, mely tökéletesen egyezett a kiszámított eredményvel.

— Egy öngyilkos milliomos. Zürichre egy esemény nagy izgatottságot szült. Escher Bodmer ismert milliomos föbe lötte magát s a Leu et comp. féle jelzálóg-bank 3 $\frac{1}{2}$ milliót vesztit halálával. A boldogult elgyapuzta a saját és neje millióit, s befényult a nevezetes bank pénztárába. E 100 év óta fennálló s a legszilárdabb hitellel dícsékvő intézet annyira gondatlan volt, hogy megengedte, hogy E. B. saját házában tartsa a bank pénztárát!

— Nemzetközi szláv könyvtár Odessában. A szt.-pétervári „Vecerna Gazetta” írja: Tekintve Odessa földrajzi és társadalmi állásának jelentőségét, melynél fogva ez valódi külföldi szláv telepítvénynek tekinthető, a hova szakadatlanul érkezik és résztint ott állandóan él a szlávoknak tömérdek mennyisége; tekintetbe véve,

hogy az ottani kikötőbe érkező körülbelül 600 osztrák hajó tengerészének 90%-je szláv nemzetiségű; az odessai szláv egylet elhatározta, egy nagy szláv könyvtárnak olvasó-termekkel felállítását, melynek feladata leend a szlávok között solidáris nemzeti érzelmeket élesztetni.

— Orosz-Lengyelországból most nagy számmal vándorolnak ki a zsidók Galicziába és Felső-Magyarországba a szakálviselési tilalom miatt, melyet az orosz kormány közelebbről bocsátott ki. A lengyel-zsidók kézszebbek az évtizedek óta lakott helyet elhagyni, hogysem a szakálról lemondjanak. Üldözi őket az a czári ukáz is, hogy imaházakban nem szabad többé a héber nyelvet használni.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Április 5-ről: 5% Metaliques 58.45. 5% Nemzeti kölcsön 68.25. 1860-diki államkölcsön 95.20. Bankrészvény 726. Hitelrészvények 274.—. London 125.25. Ezüst 122.75. Cs. kir. arany 5.89. Napoleondor 9.96 $\frac{1}{10}$.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.80. Temesi 76.25. Erdélyi 74.25. Horv.-Slavon 83.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér.

15—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfértől) gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész. Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Aufenthalts-Verlängerung.

Auf mehrseitiges Verlangen verlängere ich meinen hiesigen Aufenthalt über die Osterfeiertage und zwar bis Dienstag den 11. d. Mts.

Eugenio Mikulicz, Hühneraugen Operateur. Wohnhaft im Hotel National No. 12.

Hivatalos.

Sz. 7797—1871. (122) 2—3

Hirdetmény.

Miután az 1871 év február hó 14-én 1610/328 szám alatt hirdett pályázat eredménytelen vala, az 1871 évben a károlyfehérvári vaspálya udvarából a maros-portusi m. k. dohányárda raktárhoz és a maros-portusi m. k. dohányárda raktárhoz a károlyfehérvári vaspálya udvarig eszközlendő dohányjavak, t. i. dohánygyári s dohányyeladási szállítása tárgyában f. é. april hó 12-én írásbeli ajánlatok után tartandó újabb pályázat nyitatik.

Az ezen utvonalon szállítandó dohányanyag körülbelül 100 mázsára rugni fog.

A szabályszerűelt felszerelt, 10 krral bélyegzett, vagyoni állást és erkölcsiséget igazoló bizonyítványval ellátott írásbeli ajánlatok a fennemlített m. k. pénzügyigazgatóság olyképpen benyújtandók, hogy a nevezett utvonala és visszavontató utvonala teendő ajánlati összegek mázsánkénti mennyiségre számmal és írásban kijelölendők.

A bánatpénz az ajánlott összeg után járó 5%-kal készpénzben a károlyfehérvári m. k. sőhivatalnál letendő, s az ebbeli pénztárnyugta az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok, mely az elfogadott ajánlat után letételeit, bean marad, míg a szerződés megkötése, s a szabályszerű biztosíték letéve nem léssen.

Ezen biztosíték az összes szállítási bér 10%-kal állapítatik meg, és a szerződési feltételek szerint, melyek a köteendő szerződés kiegészítő részétől nyilvánítatnak, kiállítandó.

Az ajánlatban határozottan kimondandó, hogy az ajánlkozó a szerződési feltételeknek, melyek ezen m. k. pénzügyigazgatóságnál és a károlyfehérvári m. k. pénzügyi bizottságnál betekintésre kitérva vannak, magát feltételeken aláveti.

Nagy-Szeben, 1871 márczius 21-én.

Nem hivatalos.

HUSVÉTI PIROS TOJÁSOK

legnagyobb mennyiségben és nagy választékban

4—4 10 krtól 3 frtig (112)

Tauffer János szukrászatában Kolozsvárt.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Hirdetmény.

2—3 (123)

A kolozsvári vaspályára (további elszállítás végett Dézsaknáról 150—, és Tordáról ugyan-csak 150 ezer mázsa ső meg a folyó évben lévend fuvarozandó; felhívataknak mindazok, a kik ezen sőfuvarozást elvállalni hajlandók, és 8 hó alatt fogamatositani képesek is, hogy ebbeli zárt ajánlatokat, melyeknek szabályszerű bélyeggel és 500 frt. bánatpénzzel kell ellátva lenniök, és melyekben a fuvardíjak és százelékos sóapadás minden helyiségre nézve külön, avagy együttesen kiteendők és kiirandók, ezen felírásal: „Ajánlat sőfuvarozásra” a helybeli m. kir. bányagazgatóságnál, — melynek kiadóhivatalában a szerződési feltételek megteudhatók — f. é. aprilis hó 17-ik napjáig délelőtti 9 óráig nyujtsák be.

A beérkezett ajánlatok felbontása és tárgyalása ugyancsak april hó 17-kén délelőtti 10 órakor fog megtörténni.

A letendő biztosíték külön-külön 8-, összesen 16 ezer forintban állapított meg, és köteles leend vállalkozó az elfuvarozandó sőmennyiségét Dézsaknán, illetőleg Tordán az ottani mázsán átvenni, a kolozsvári mázsán a vasutnál átadni, és arról a vasuti szekerekbe vagy pedig a vaspályaudvaron levő raktárakba beraktatni, és a sőhiányt mázsánként a teljes árban 5 frtal a kincstárnak megfizetni.

Dézsaknán és Tordán a sőhordási költséget a mérlegre, valamint a vasuti szállítási díjakat a kincstár hordozandja.

Külön nyilatkozhatnak vállalkozók ajánlataikban az iránt is, hogy nem lennének e hajlandók a sőszállítást Dézsakna avagy Tordáról egészen Nagy-Váradig, Szőlőnkig és Pestig az ottani sőházakhoz elvállalni, és mily fuvardíj és sőapadékért?

A m. kir. bányagazgatóságtól. Kolozsvárt 1871 márczius 31-én.

Aláírási felhívás.

Orláti részvény-sőrfőzdenek Szebenben

részvény-tőkéjét képező 1000 darab részvényből (alapsz. 6. §.)

Csak 500 drb. részvény

bocsátatik nyilvános aláírásra.

Az orláti részvény-sőrfőzdenek Szebenben minden részvénye 200 o. é. frtól szől és 50%-kal befizetendő.

Azon körülményről fogva, hogy az orláti sőrfőzde már 1791 vagy is több mint 80 év óta van üzletben, s jelenleg minden követelményeknek megfelel, a melyek ezen iparvállalat észszerű üzéséhez kötvék, valamint az országbeli és azon kívüli sőrfőzdek versenyzésével szembeállni képes: ezen részvények a tulajdonosoknak állandó jó évjáradékot nyujtanak, s az alólirt alapító társulat tehát ez aláírásra ezennel tisztelettel megteszi a felhívást.

Aláírási feltételek.

1. Az aláírás 1871 april hó 3-kától kezdve Szebenben a szebeni előlegező-társulatnál, a kis piacdon a szokásos hivatalos órákban történik.
2. Az aláírók az aláírt névérték 50%-kát készpénzben vagy tőzsdékes értékpapirokban, a napi árkeletnél 5%-kal alább, biztosítékul lefizetik. Erre névre szóló ideiglenes nyugták adatnak ki, a melyeken a történet fizetések ki lesznek mutatva.
3. A további befizetések az alapszabályok 8. §-e értelmében fognak kiírtni.
4. Netaláni tulajdárás esetén lehető egyforma leszállítás fog eszközöltetni.
5. A részvények átvétele azon helyen fog történni, a hol az aláírás teljesített.

Aláírási blanquettok és szabályok Szebenben a szebeni előlegező-társulatnál és Kolozsvárt Dietrich Sámuel urnál ingyen szolgáltatnak.

Nagy-Szeben, márczius 27-én 1871.

2—3 (124) az alapító társulat nevében: Thalmayer J. F.

Általános óvszer,

a legújabb tudományos tapasztalatok alapján összeállított, legbiztosabb és legjobb gyógyszer minden előforduló, még üdült betegségeiben is a nemi szerveknek,

(férfiak és nők titkos betegségei), valamint védszer ragályosodás ellen, és az elgyengült nemi munkásság megerősítésére és felelevenítésére sokszorosan bebizonyult s a legelső tudományos tekintélyek által elismert szer.

A gyógyítás fájdalom nélkül történik s nem gátolja a hivatást, ugy hogy ez által szermes szenvedőknek és utazóknak is alkalom van nyujtva, bajaikat második személyek közbejő vetele nélkül is gyorsan és gyökeresen meggyógyíthatni. 1 skatulya ára használati utasítással együtt 3 ft göngyölés 20 kr. Elárusítóknak aránylagos engedély.

Valódi minőségben és legszigorubb titoktartás mellett kapható postai utánvét (vagy készpénz beküldés mellett tetszés szerinti betéjegy alatt)

Dr. LANG WILMOS-tól

Bécsben, Burggasse Nr. 47.

4—20 (94)

(91) Némország első gyógyászati testületétől meggyűzsgált s a magyar es. kir. helyintóságg által kitérő használatára végett szabálmazgott

C S U Z G Y O I E S

mindennemű oszít, közsvény, tágyullalás, mell, hát és gerinczfértás, láhszűz, fejcsúz, dagadt részek, podagra, marulások és oldalmulások ellen, biztos sikerrel mint első gyorsan és biztosan gyógyító-szer 1 nyaltól 1 frt 5-kr, ketűs nyaltól nehéz fejtalnak ellen 2 frt 10 kr o. é.

Párisi általános ragasz

Buron doctoról, mindenféle seb, geny, daganat, tyúkszem és fogyó ellen. Egy téglly használati utasítással 35 kr. Egyedül valódi minőségben kapható: Kolozsvárt Engel J. gyógyszer-tárában, és Wolf János urnál gyógyszerész Kolozsvárt.

Nyavalyatőrésben (Falsucht) szenvedőket

levél általíton gyógyit a nehezék valódi orvos Dr. Killisch O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse Nr. 45. Eddigélé 100-nál több nyavalyatőrés-t gyógyított meg. (O) 120—156

(126)

F.-rákosi Boldizsár Samu nejét, hévizi Adi Máriát, ki az ővét hitetlenül elhagyván, több évek óta lappang, ezen-országosan megidézi a f.-fejérmegyei unitáriusok alpai törvényezékére; jelentse magát 15 nap alatt alólírtnál Ürmösön.

Gálfalvi István, esperes.

(125)

Datkó Korodi Iona, férjét datki Both S. Józsefet, ki 11 év óta az ővét hitetlenül elhagyva lappang, ezen-országosan megidézi a f.-fejérmegyei unitáriusok alpai törvényezékére; jelentse magát 15 nap alatt alólírtnál Ürmösön.

Gálfalvi István, esperes.